

Προς

ΡΑΕ

Πειραιώς 132

118 54 Αθήνα

Υπόψη: κ. Προέδρου, Δρ. Ν. Μπουλαξή

ΛΑΓΗΕ

Κάστορος 72

18545 Πειραιάς

Υπόψη: κ. Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου, Μ. Φιλίππου

Κοινοποίηση

ΥΠΕΝ

Μεσογείων 119

101 92 Αθήνα

Υπόψη: κ. Γεν. Γραμματέα Ενέργειας & Ορυκτών Πρώτων Υλών,
Μ. Βερροϊόπουλου

Αθήνα, 13.04.2018

ΘΕΜΑ: Υποεκτίμηση πλεονάσματος του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ & ΣΗΘΥΑ μέσω περιορισμού της πρόβλεψης εισροών – εφαρμογή δεσμεύσεων για την Πρόσθετη Χρέωση Εκπροσώπων Φορτίου

Αξιότιμοι Κύριοι,

Η επιχειρηματική δραστηριότητα και τα νοικοκυριά της χώρας έχουν πράγματι ανάγκη από μείωση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας. Στο πλαίσιο της ενεργειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης η μείωση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα θα επιτευχθεί αφενός μέσω της ολοκλήρωσης μίας πλήρως λειτουργικής και διασυνδεδεμένης εσωτερικής αγοράς ενέργειας και αφετέρου μέσω της αύξησης του ανταγωνισμού στην παραγωγή και την προμήθεια ηλεκτρισμού και της μείωσης του μεριδίου αγοράς του δεσπόζοντα παίκτη.

Παρά την ως άνω αδιαμφισβήτητη ανάγκη, το ουσιαστικό άνοιγμα της λιανικής αγοράς ηλεκτρισμού δυσχεραίνεται σημαντικά εξαιτίας της θέσπισης της Πρόσθετης Χρέωσης που επιβάλλεται σε κάθε Εκπρόσωπο Φορτίου για το σύνολο της ενέργειας που απορροφά στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και αποτελεί εισροή στον Ειδικό Λογαριασμό ΑΠΕ & ΣΗΘΥΑ (ΠΧΕΦΕΛ) του Διασυνδεδεμένου Συστήματος, βάσει του Ν. 4414/2016. Καταρχάς, όπως έχουν επισημάνει σχετικώς οι Σύνδεσμοί μας και στο παρελθόν, η νομοθετική επιλογή για την θεσμοθέτηση της επιβολής της πρόσθετης χρέωσης στους προμηθευτές, ως έχει, στηρίζεται σε μια καινοφανή μέθοδο η επιστημονική βάση της οποίας είναι απολύτως εσφαλμένη και - ασφαλώς- η επιινόησή της συνδέεται αποκλειστικά και μόνο με την «ασφάλεια» της μη μετακύλισης του επιπρόσθετου αυτού κόστους από τον δεσπόζοντα προμηθευτή και κατ' επέκταση από τους αναδυόμενους ανταγωνιστές του στην προμήθεια ηλεκτρισμού. Ως εκ τούτου, βασική μας θέση είναι πως η χρηματοδότηση του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ & ΣΗΘΥΑ θα πρέπει να καλύπτεται από το είδος εκείνο των εισροών (π.χ. έσοδα από ΗΕΠ, ΕΤΜΕΑΡ, έσοδα

από πώληση δικαιωμάτων EUA, κλπ) οι οποίες χρησιμοποιούνται και στις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ αλλά και γενικότερα διεθνώς.

Εν προκειμένω, ωστόσο, η επιβολή της πρόσθετης χρέωσης στους προμηθευτές, ως μέσο ανάκτησης της χρηματοδότησης των ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, στηρίζεται σε μια πρωτοφανή σύλληψη, δηλαδή στον ορισμό και στον υπολογισμό μιας εικονικής ΟΤΣ (η οποία προκύπτει από την επανεπίλυση του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού (ΗΕΠ) μηδενίζοντας τις εγχύσεις των ΑΠΕ), η οποία χρησιμοποιείται ως βάση για την ανάκτηση της αποζημίωσης των ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, μέσω επιμερισμού της χρέωσης στους προμηθευτές. Εξ όσων γνωρίζουμε, δεν υπάρχει αντίστοιχο παράδειγμα στις ήδη αναπτυγμένες και ώριμες διεθνείς αγορές ηλεκτρισμού και ΑΠΕ, και όχι άδικα. Η στρεβλή λογική της εικονικής ΟΤΣ θα μπορούσε να δημιουργήσει αντίστοιχα απαίτηση αποζημίωσης στην εικονική ΟΤΣ κάθε υποσυνόλου παραγωγών με μεταβλητό κόστος μικρότερο της οριακής μονάδας ή/και εισαγωγέων αφού η λειτουργία του εν λόγω υποσυνόλου στην αγορά εκ των πραγμάτων μειώνει την ΟΤΣ, στην οποία αγοράζουν την ενέργεια όλοι οι προμηθευτές. Εξάλλου, η επίπτωση στη χονδρεμπορική αγορά της συμμετοχής των μονάδων παραγωγής ΑΠΕ, οι οποίες στηρίζονται επί πολλά έτη από τους καταναλωτές ηλεκτρισμού, καθώς υπηρετούν τον ευρωπαϊκό και εθνικό στόχο της μείωσης των εκπομπών αερίων ρύπων, δεν είναι κάποιο «ατύχημα» αλλά μία αυτονόητη και εν πολλοίς σκόπιμη πραγματικότητα όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά παγκοσμίως. Οι προμηθευτές που επιλέγουν να δραστηριοποιηθούν στην αγορά ηλεκτρισμού, δεν «επωφελούνται» από κάποια ευφάνταστη διαφορά του επιπέδου της ΟΤΣ έναντι μίας άλλης θεωρητικής, παράλληλης πραγματικότητας στην οποία οι ΑΠΕ δεν συμμετέχουν στο ενεργειακό μίγμα, ούτε καν –η πλειοψηφία των ιδιωτών/ανταγωνιστών της ΔΕΗ- συμμετείχαν στην αγορά στην «προ ΑΠΕ» εποχή. Αντιθέτως, πολλοί προμηθευτές, αδυνατώντας να προσφέρουν ανταγωνιστικά τιμολόγια στην εγχώρια λιανική, ενδεχομένως θα δραστηριοποιούνταν αποκλειστικά στη διασυνοριακή εμπορία ηλεκτρισμού, η οποία σύμφωνα με το κείμενο κανονιστικό πλαίσιο δεν επιβαρύνεται με την πρωτοφανή αυτή χρέωση.

Ειδικότερα, το ύψος της ΠΧΕΦΕΛ συναρτάται άμεσα από τις εκτιμήσεις που διενεργεί ο Λειτουργός της Αγοράς, αναφορικά με την εξέλιξη των εισροών /εκροών του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ του Διασυνδεδεμένου Συστήματος και Δικτύου. Στο σημείο αυτό, θα θέλαμε να εστιάσουμε στις βασικές εκτιμήσεις πάνω στις οποίες βασίστηκαν οι σχετικές προβλέψεις εισροών/εκροών που περιλαμβάνονται στο τελευταίο Μηνιαίο Δελτίο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2018 που δημοσιεύτηκε από τον Λειτουργό της αγοράς στις 04 Απριλίου 2018, οι οποίες συνοψίζονται στα εξής:

1. Η εκτίμηση της μέσης τιμής της ΟΤΣ για το έτος 2018 είναι 50€/MWh, όταν στο προηγούμενο δελτίο Ειδικού Λογαριασμού Δεκεμβρίου 2017 ανερχόταν σε 52€/MWh. Η σημαντική μείωση της παραπάνω εκτίμησης της μέσης τιμής της ΟΤΣ προκαλεί εύλογα ερωτηματικά, καθώς η βασικότερη παράμετρος διαμόρφωσης της ΟΤΣ είναι το εγχώριο μεταβλητό κόστος παραγωγής, το οποίο αυξήθηκε σημαντικά για το σύνολο των θερμικών μονάδων του Συστήματος, κυρίως ως απόρροια της σημαντικής αύξησης της τιμής δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ στα διεθνή χρηματιστήρια. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σήμερα το σύνολο σχεδόν των θερμικών μονάδων του ελληνικού Συστήματος (όπως προκύπτει από τα δημοσιευμένα αποτελέσματα του ΗΕΠ) συμμετέχουν στον ΗΕΠ με μεταβλητό κόστος υψηλότερο των 51€/MWh, φτάνοντας για ορισμένες λιγνιτικές μονάδες μέχρι τα επίπεδα των 62€/MWh!

Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη:

- α) την αναμενόμενη αύξηση φορτίου κατά το έτος 2018 σε σχέση με το 2017,
- β) την τάση συνεχούς αύξησης του μεταβλητού κόστους παραγωγής των θερμικών μονάδων του ελληνικού Συστήματος, εξαιτίας της αναμενόμενης αύξησης της τιμής CO₂, και
- γ) το γεγονός ότι η μέση τιμή της ΟΤΣ του Α' τριμήνου 2018 είναι ήδη 49,75€/MWh, ενώ έχουν λάβει χώρα ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες αναφορικά με την επάρκεια ισχύος και το μεταβλητό κόστος λειτουργίας του Συστήματος (ήπιος χειμώνας, σημαντικά αυξημένη υποχρεωτική παραγωγή από ΥΗΣ, υψηλή έγχυση ΑΠΕ),

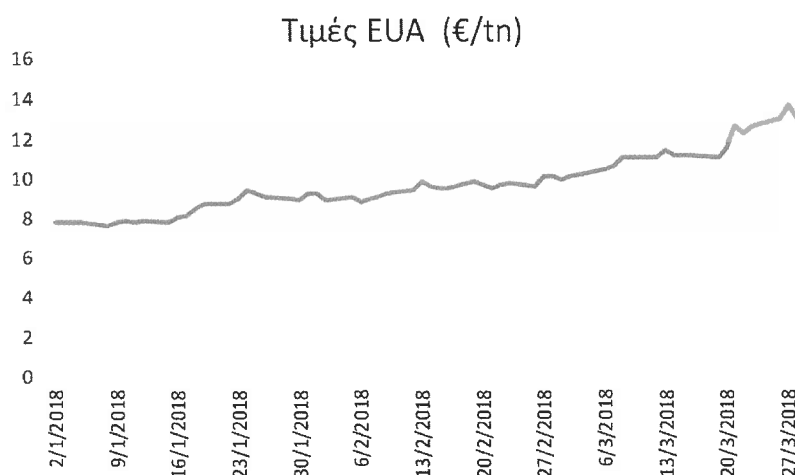
κρίνεται απαραίτητο η πρόβλεψη για την μέση τιμή της ΟΤΣ να επανέλθει τουλάχιστον στα 52€/MWh για το σύνολο του έτους.

2. Η εκτίμηση για την εισροή από τα έσοδα διάθεσης δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου παρουσιάζει τις ακόλουθες παραδοχές:

- α) έχει μεταβληθεί αδικαιολογήτως το ποσοστό των εσόδων που αποτελούν εισροή του Ειδικού Λογαριασμού από 72% σε 60% (στην απόφαση της ΡΑΕ 1101/2017 για τη μείωση του ΕΤΜΕΑΡ αναφέρεται ότι «...στην πρόσθετη εισροή από τη διάθεση δικαιωμάτων εκπομπής CO₂, σε συνέχεια της έκδοσης της υπ' αριθμ. οικ. 31540/2017 Υπουργικής Απόφασης, με την οποία το ποσοστό του ως άνω εσόδου που διατίθεται στον ΕΛΑΠΕ για το 2017 προσδιορίζεται σε 72%, και θεωρώντας ότι **κατ' ελάχιστο (!!!)** το ίδιο ποσοστό θα διατεθεί στον ΕΛΑΠΕ με νέα Υπουργική Απόφαση και το έτος 2018...».) τόσο για το 2018 όσο και για το 2019, και
- β) η εκτίμηση της μέσης τιμής CO₂ για το σύνολο του έτους λαμβάνεται ίση με 10 €/tn CO₂.

Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζονται οι ημερήσιες τιμές κλεισίματος του συμβολαίου μελλοντικής εκπλήρωσης (futures contract) του μήνα Δεκεμβρίου 2018 στο χρηματιστήριο ενέργειας EEX για το διάστημα 01.01.2018-31.03.2018. Είναι εμφανές ότι το κατώφλι των 10€/tn έχει ήδη ξεπεραστεί από τις 27.02.2018, ενώ το τελευταίο διάστημα η τιμή CO₂ κυμαίνεται περί τα 13€/tn. Συνεπώς, η εκτίμηση του Λειτουργού της Αγοράς για μέση ετήσια τιμή CO₂ του έτους 2018 ίση με 10€/tn, μάλλον έχει γίνει εκ παραδρομής και κρίνεται απαραίτητη η αναθεώρησή της, τουλάχιστον στο τρέχον επίπεδο της τιμής του συμβολαίου μελλοντικής εκπλήρωσης του μήνα Δεκεμβρίου 2018.

3. Το ύψος της Χρέωσης Προμηθευτή εξακολουθεί να κυμαίνεται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα κατά το 1ο τρίμηνο του 2018 και, συγκεκριμένα, περί τα 6,5 €/MWh. Η χρέωση αυτή κυμάνθηκε σε χαμηλά επίπεδα τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο, κυρίως λόγω του χαμηλού φορτίου συστήματος, ενώ εκτοξεύτηκε στα 8,95 €/MWh τον Μάρτιο. Το γεγονός αυτό δημιουργεί πρόσθετη μεταβλητότητα στο συνολικό κόστος ηλεκτρικής ενέργειας για τους προμηθευτές και δε συμβάλλει στην ουσιαστική απελευθέρωση της αγοράς προμήθειας Η/Ε.

Σχήμα 1. Τιμές δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ - Α' τρίμηνο 2018.

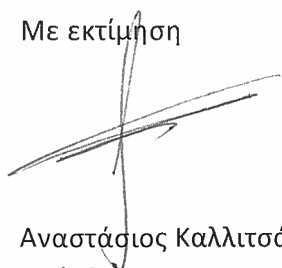
Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, είναι εμφανές ότι οι εκτιμήσεις του Λειτουργού της Αγοράς αναφορικά με την εξέλιξη των εισροών /εκροών του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που περιλαμβάνονται στο Μηνιαίο Δελτίο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2018 βασίζονται σε ιδιαίτερα συντηρητικές και εν μέρει μη ρεαλιστικές εκτιμήσεις για κρίσιμα μεγέθη που τελικά επηρεάζουν ουσιαστικά το προβλεπόμενο πλεόνασμα του Ειδικού Λογαριασμού στο τέλος του έτους 2018 και, κατ' επέκταση, θέτουν σημαντικά εμπόδια στην, εντός του τρέχοντος μήνα, ευθυγραμμισμένη με τα συμφωνηθέντα μείωση της – πρωτοφανούς- πρόσθετης χρέωσης στους εκπροσώπους φορτίου και την πλήρη εξάλειψη της σε δεύτερη φάση.

Υπογραμμίζεται δε ότι σύμφωνα με το περιεχόμενο της συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Κυβέρνησης και των Ευρωπαϊκών Θεσμών η οποία υπεγράφη στις 02.12.2017 και το Δελτίο Τύπου που εξέδωσε το ΥΠΕΝ την ίδια ημέρα, επιβάλλεται η άμεση -ήδη από 01.04.2018- δραστική μείωση του ΠΧΦΕΛ κατά το προβλεπόμενο ετήσιο πλεόνασμα του ΕΛΑΠΕ για το 2018. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ανακοίνωση του ΥΠΕΝ, «Σχετικά με τη χρέωση προμηθευτή καταλήξαμε ότι **το πλεόνασμα του ΕΛΑΠΕ θα κατανέμεται κατά προτεραιότητα στην απομείωσή της**, έως ότου εισαχθούν τα πράσινα πιστοποιητικά.» Παρ' όλα αυτά, στα τέλη Δεκεμβρίου 2017, η ΡΑΕ προχώρησε ήδη σε μείωση κατά περίπου 50 εκατομμύρια € του συνολικού προσδοκώμενου εσόδου ΕΤΜΕΑΡ για το 2018, κατανέμοντας «κατά προτεραιότητα» ισόποσο μέρος του πλεονάσματος του ΕΛΑΠΕ στην απομείωση της εν λόγω χρέωσης και τώρα ο ΛΑΓΗΕ υπολογίζει το ετήσιο πλεόνασμα του ΕΛΑΠΕ για το 2018, βασιζόμενος σε λανθασμένες και ανεδαφικές -κατά την κρίση μας και την ανάλυσή μας- εκτιμήσεις

Σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από την ανάγκη άμεσης αναπροσαρμογής των στοιχείων εισροών του ΕΛΑΠΕ και τη συμβατότητα της προαναφερθείσας κανονιστικής ρύθμισης με τη συμφωνία τη Ελλάδας με τους θεσμούς, αναμένουμε οπωσδήποτε ότι το σύνολο του

εκτιμώμενου ετήσιου πλεονάσματος του ΕΛΑΠΕ, ήτοι κατ' ελάχιστον 256 εκατ.€ θα κατανεμηθεί άμεσα στη μείωση του ΠΧΕΦΕΛ, και δη με εφαρμογή από την 01.04.2018.

Με εκτίμηση

Αναστάσιος Καλλιτσάντης
Πρόεδρος Δ.Σ. ΕΣΑΗ

Κωνσταντίνος Αθανασιάδης
Πρόεδρος Δ.Σ. ΕΣΕΠΗΕ